

KUORTANE

Elämisen hehkua

HYVINVOINTIKERTOMUKSEN SEURANTARAPORTTI

2024

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
1 KUNTASTRATEGIA JA MUUT LINJAUKSET	4
1.1 Kuntastrategian painopisteet vuosille 2022–2030.....	4
1.2 Muita erillisohjelmia ja suunnitelmia.....	4
2 HYVINVOINTISUUNNITELMAN TAVOITTEET JA TOTEUTUMAT	5
2.1 Tavoitteet, vastuutahot, tehdyt toimenpiteet ja arviointimittarit.....	5
2.1.1 Strateginen työskentely, kirjaaminen ja tiedottaminen.....	5
2.1.2 Osallisuus, osallistaminen ja yhteistyö	6
2.1.3 Lasten ja nuorten hyvinvointi	8
2.1.4 Työikäisten hyvinvointi.....	11
2.1.5 Ikäihmisten hyvinvointi.....	11
2.2 Toimenpiteistä kertovat TEAviisarit.....	11
3 TOIMENPITEET VUODELLE 2025	14
4 KÄSITTELY TOIMIELIMESSÄ.....	18
4.1 Raportin laatija.....	18
4.2 Raportin hyväksyminen toimielimessä	18
LÄHTEET	19

JOHDANTO

Kunnan laaja hyvinvointikertomus on valtuustokausittain laadittava kuvaus hyvinvoinnista, terveydestä sekä niiden edistämisestä kunnassa. Kertomuksen kuuluu myös suunnitelma toiminnan toteuttamisesta. Hyvinvointisuunnitelmasta säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä kuudennessa pykälässä. Lain mukaan kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista.

Kuortaneella hyväksyttiin vuonna 2023 Hyvinvointikertomus ja tämä on siihen kertomukseen liittyvä toinen seurantaraportti. Raportointi tapahtuu vuosittain valtuustolle ja se kuuluu kunnan liikuntasihteerin työtehtäviin. Raportissa käydään läpi tehtyjä toimenpiteitä, sekä joitain TEA viisareiden ja HYTE-pisteiden lukemia. Laajaa indikaattoritietoa ei raporttiin ole koostettu, jotta luettavuus ja sisäistettävyyys säilyy.

1 KUNTASTRATEGIA JA MUUT LINJAUKSET

1.1 Kuntastrategian painopisteet vuosille 2022–2030

Kuortaneen kunnan kuntastrategian 2022–2030 visiona on, että Kuortane on Etelä-Pohjanmaan paras asuinkunta vuonna 2030. Strategian päämääriä ovat kunnan vetovoiman vahvistaminen, tasapainoinen kuntatalous, laadukkaiden palveluiden tarjoaminen eri-ikäisille, yritysten toimintaedellytysten parantaminen sekä hyvinvoiva ja osaava henkilöstö. (Kuortaneen kunta, s. 2. viitattu 1.4.2025.) Kunnan arvot ovat myös esillä kuntastrategiassa ja ne ovat sujuvuus, vastuullisuus, avoimuus, sekä yrittäjähenkisyys. Arvoja on avattu strategiaan seuraavanlaisesti:

Sujuvuus. Vaalimme sujuvaa ja turvallista arkea. Kuortaneella on pikkuusen paree olla.

Vastuullisuus. Pidämme huolta huomisesta. Teemme kestäviä päätöksiä kuntalaisten hyväksi ja kunnan kehittämiseksi.

Avoimuus. Arvostamme suoraa puhetta ja toimintaa. Pidämme, minkä lupaamme. Teemme yhdessä.

Yrittäjähenkisyys. Elinvoima kumpuaa yksilöiden aktiivisuudesta. Kuortane tekee ja toimii. (Kuortaneen kunta, s.3. viitattu 1.4.2025.)

1.2 Muita erillisohjelmia ja suunnitelmia

Kulttuuristrategia on voimassa vuosille 2023–2025. Muita ohjelmia ja suunnitelmia ovat Liikuntastrategia 2020–2024 sekä Elinkeinostrategia 2024–2030. Liikunta- ja kulttuuristrategian toteutumista seuraa vuosittain sivistyslautakunta. (Kuortaneen kunta, viitattu 1.4.2025.)

2 HYVINVOINTISUUNNITELMAN TAVOITTEET JA TOTEUTUMAT

2.1 Tavoitteet, vastuutahot, tehdyt toimenpiteet ja arviointimittarit

Tässä kappaleessa käydään läpi hyvinvointisuunnitelmassa esitetyt tavoitteet, niille nimetyt vastuutahot, suunnitellut ja toteutuneet toimenpiteet vuoden 2024 aikana, sekä arviointimittarit, joita tavoitteille on asetettu. Asettelu on tekstimuodossa, jotta luettavuus säilyy. Tyhjät kohdat tarkoittavat, ettei vastuutaho, toimenpiteet tai mittari ole tiedossa.

2.1.1 Strateginen työskentely, kirjaaminen ja tiedottaminen

1. Väestön hyvinvoinnista ja elintavoista raportoidaan vuosittain tehtävässä hyvinvointikertomuksen seurantaraportissa

Vastuu: Liikuntas sihteeri

Suunnitellut toimenpiteet: Seurantaraportin toteutuminen

Toteutuneet toimenpiteet: Seurantaraportti hyväksyttiin xx.xx

Arviointimittari: HYTE-pisteiden nousu nolasta sataan

2. Selkiytetään kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määriteltyjä mittareita, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.

Vastuu: Kaikki hallinnonalat

Suunnitellut toimenpiteet: Käytetään samoja mittareita kuin hyvinvointikertomuksen seurannassa

Toteutuneet toimenpiteet: Samat mittarit ovat käytössä.

Arviointimittari: HYTE-pisteiden pysyminen sadassa

3. Arvioidaan valtuustokausittain hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.

Vastuu: Kunnantarkastuslautakunta ja arviointikertomus

Suunnitellut toimenpiteet: Arvioinnissa käytetään apuna laajaa hyvinvointikertomusta ja seurantaraporttia, sekä ilmaistaan selkeästi hyvinvoinnin seuraamiseen liittyvät osiot.

Toteutuneet toimenpiteet: Tarkastuslautakunnalle esiteltiin raporttia kokouksessaan 22.4.

Arviointimittari: HYTE-pisteiden pysyminen sadassa

4. Kehitetään kulttuurin seurantaa ja tarveanalyysia

Vastuu: Luottamushenkilöt sekä nuoriso- ja kulttuurisihteeri

Suunnitellut toimenpiteet: Seurataan kulttuuripalveluihin osallistuneiden määrän kehitystä, kuntalaisten tyytyväisyyttä palveluihin sekä taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten suhteellista osuutta säännöllisesti. Raportoidaan säännöllisesti sivistyslautakunnalle. Arvioidaan kulttuuripalveluiden saavutettavuutta

Toteutuneet toimenpiteet: Osallistujien määrä kasvanut 87% vuodelle 2024. Sivistyslautakunnan kokouksissa kerrotaan säännöllisesti vapaa-aikapalveluiden toiminnasta. Asukasraadissa kuullaan myös palautetta palveluista.

Arviointimittari: TEAviisarin kulttuurin pisteiden nousu

5. Kehitetään kulttuuriasioiden organisointia ja suunnittelua

Vastuu: Kirjastonjohtaja – vapaa-aikavastaava sekä nuoriso- ja kulttuurisihteeri

Suunnitellut toimenpiteet: Hyödynnetään suunnittelussa kulttuuriympäristöä. Tuodaan kulttuuritoiminnan tavoitteet osaksi kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmaa.

Toteutuneet toimenpiteet: Lasten selkokielineen kulttuuripolku teetetty ja valmistunut, avajaiset toukokuussa. Vapaa-aikapalveluiden tavoitteena järjestää kaksi isompaa koko perheen tapahtumaa vuosittain koulujen loma-aikoina. Kukin toimiala järjestää näiden lisäksi pienempiä tilaisuuksia/tapahtumia tasaisesti ympäri vuoden asukkaiden toiveet huomioiden.

Arviointimittari: TEAviisarin kulttuurin pisteiden nousu.

6. Otetaan kulttuuriasiat osaksi Hyvinvointikertomusta

Vastuu: Hyvinvointikertomuksen laatija

Suunnitellut toimenpiteet: Sisällytetään hyvinvointikertomukseen tavoitteita kulttuuritoiminnasta. Hyvinvointikertomukseen tehdään yhteenveto kulttuuripalveluihin osallistuneiden määrästä ikäryhmittäin, kuntalaisten tyytyväisyydestä kulttuuripalveluihin sekä taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten suhteellisesta osuudesta.

Toteutuneet toimenpiteet: Hyvinvointikertomuksessa on konkreettisia tavoitteita kulttuuritoiminnan kehittämiseksi ja seurannalle.

Arviointimittari: TEAviisarin kulttuurin pisteiden nousu.

2.1.2 Osallisuus, osallistaminen ja yhteistyö

1. Edistetään kuntalaisten osallistamisen mahdollisuuksia.

Vastuu: Kaikki hallinnonalat

Suunnitellut toimenpiteet: Jatketaan projektikohtaista osallistumista kyselyillä ja foorumeilla. Kehitetään säännöllisesti toteutuva osallistamisen muoto, esimerkiksi osallistava budjetointi.

Toteutuneet toimenpiteet: Osallistava budjetointi äänestys toteutettiin loppuvuodesta 2024. Kuntalaiset saivat äänestää ennakoon esittämistään ja raadin loppuäänestykseen valituista kohteista sopivimman kohteen 10000€ budjetille vuodelle 2025. Loppuäänestyksessä oli seitsemän erilaista kohdetta ja voiton vei keskustan viihtyvyyden parantaminen istutuksilla, penkeillä ja muilla toimilla. Äänestykseen tuli yhteensä 256 vastausta ja samalla kerättiin kohteita vuoden 2026 äänestykseen. Kuntalaisia osallistettiin ja kuultiin myös Kävelyn ja pyöräilyn edistämishankkeen tiimoilta, esimerkiksi kyselyn ja työpajatyöskentelyn kautta.

Arviointimittarit: HYTE-pisteiden nousu

2. Edistetään pakolaisten ja maahanmuuttajien kotoutumista.

Vastuu: Elinkeinovastaava

Suunnitellut toimenpiteet: Jatketaan toimia pakolaisten ja maahanmuuttajien työllistymisen ja kielikoulutuksen edistämiseksi.

Toteutuneet toimenpiteet: Lakisääteisten palvelujen järjestämisessä tehdään yhteistyötä seutukunnan kuntien kanssa, maahanmuuttokoordinaattorin yhteinen virka. Kansalaisopistossa suomen kielen ryhmä ja maaliskuussa 2025 järjestetty Yhdistykset uusien asukkaiden tukena -ilta.

Arviointimittari: Hankkeiden tulostuloksista ei ole tietoa.

3. Täydennetään valtakunnallista hyvinvointitietoa kunnan omalla tiedolla.

Vastuu: Elinkeinovastaava, liikuntasihteeri

Suunnitellut toimenpiteet: Otetaan kyselyt osaksi myös hyvinvointisuunnitelmatyötä, jotta saadaan lisää relevanttia tietoa niistä seikoista, jotka eivät kansallisissa tilastoissa tule esiin.

Toteutuneet toimenpiteet: Parasta palvelua Eepos -kirjastokysely toteutettiin syyskuussa 2024, sekä

Arviointimittarit: Toteutuneet kyselyt vuositasolla, sekä niiden vastausprosentit.

4. Kehitetään osallistumisen ja vapaaehtoistyön mahdollisuuksia vapaa-aikasektorilla.

Vastuu: Vapaa-aikavastaava sekä nuoriso- ja kulttuurisihteeri.

Suunnitellut toimenpiteet: Aloitetaan vapaa-aikasektorin asukasraadin toiminta. Selvitetään kulttuuriluotsin, -kaverin tai muun vastaavan toiminnan käynnistämistä kunnassa.

Toteutuneet toimenpiteet: Asukasraadissa kymmenen jäsentä ja raati on kokoontunut vuoden 2024 viisi kertaa. On myös järjestetty rekrytreffejä, sekä verkostoiduttu toisten kuntien kanssa. Kumppanuuspöytä on kokoontunut kerran.

Arviointimittarit: HYTE-pisteet, TEAviisari.

5. Kehitetään yhteistyötä kunnan ulkopuolisten tahojen kanssa.

Vastuu: Kunnanjohtaja, liikuntasihtööri, nuoriso- ja kulttuurisihtööri.

Suunnitellut toimenpiteet: Säännölliset kolmikantaneuvottelut urheiluopiston ja urheiluseurojen kanssa. Kehitetään kulttuuritoimijoiden ja kunnan yhteistyötä. Kehitetään yhteistyötä seurakunnan kanssa.

Toteutuneet toimenpiteet: Yhteistyöneuvottelut pidettiin urheiluopiston kanssa. Järjestetty rekrytreffejä, sekä verkostoiduttu toisten kuntien ja muiden toimijoiden kanssa, kuten kuusiokuntien nuorisotyöntekijöiden, Etelä-Pohjanmaan kulttuurivastaavien sekä ehkäisevän päihdetyön ryhmän kanssa.

Arviointimittarit: TEAviisari.

2.1.3 Lasten ja nuorten hyvinvointi

1. Luodaan kaikille lapsille turvallinen kouluympäristö.

Vastuu: Sivistysjohtaja-rehtori ja koulujen rehtorit.

Suunnitellut toimenpiteet: Jatketaan Kaikkien Kuortane – kampanjaa sen toimivaksi todetuilta osilta ja jatketaan kiusaamisen vastaista työtä kouluissa. Oppilaille tarjotaan tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta.

Toteutuneet toimenpiteet:

- Alvari: Koulussa on oma Meidän Alvari-ohjelma, kaikki aikuiset ovat turvallisia kouluaikuisia arvomietintöjen mukaisesti. Arvomietinnät ovat osa koulussa käytössä olevia kasvatustaitoja - R-metodi, Kukaan ei ole nolla ja Huomaa Hyvä!
- Yläkoulu: Koulunuorisotyötä jatkettu ja välituntivalvontaa tehostettu. Liikuntasalin näyttämöä on uusittu ja aloitettu sisäilman seuranta Luokkahenki-sovelluksella. Henkilökunnalle on otettu käyttöön myös uusi kriittisen viestinnän järjestelmä.

Arviointimittarit: Kouluterveyskyselyn ja kunnan omien kyselyiden tulokset.

2. Puututaan väkivaltaan, jota alakoululaiset kokevat kotona huolta pitävien aikuisten taholta.

Vastuu: Opettajat, rehtorit sekä sivistysjohtaja-rehtori.

Suunnitellut toimenpiteet: Perhetyöntekijä alakouluihin yhtenä päivänä viikossa syksystä 2023 eteenpäin (Kuusiolinna).

Toteutuneet toimenpiteet: Perhetyöntekijä ei vieraile kuin kriisitilanteissa. Kaksi koulukuraattoria kahtena päivänä viikossa paikalla. Mikäli lapsi kertoo tai huoli herää kotiväkivallasta, henkilöstö on velvollinen tekemään lastensuojeluilmoituksen. Ilmoituksen teosta ilmoitetaan kotiin sekä rehtorille. Ilmoituksia tehty vain yksittäisiä.

Arviointimittarit: Kouluterveyskysely.

3. Vähennetään yläkoululaisten päihteiden käyttöä.

Vastuu: Opettajat sekä sivistysjohtaja-rehtori

Suunnitellut toimenpiteet: Nuuska-agentit. Kuukausittaiset päihdevalistuksen teemaillat nuorisotiloissa.

Toteutuneet toimenpiteet: Koululla vieraili Päihteetön nuoruus -kampanja ja valvontaa on tehostettu.

Arviointimittarit: Kouluterveyskysely.

4. Vähennetään alakoululaisten tupakkatuotteiden kokeiluja.

Vastuu: Nuorisotoimi.

Suunnitellut toimenpiteet: Kuukausittaiset päihdevalistuksen teemaillat nuorisotiloissa.

Toteutuneet toimenpiteet: Osallistuttu valtakunnallisiin some tempauksiin.

Arviointimittarit: Kouluterveyskysely.

5. Vähennetään lukiolaisten nuuskaamista.

Vastuu: Rehtori, opettajat.

Suunnitellut toimenpiteet: Selvitetään keinoja lukiolaisten nuuskaamisen vähentämiseksi.

Toteutuneet toimenpiteet: Ei tietoja.

Arviointimittarit: Kouluterveyskysely

6. Edistetään lasten ja nuorten terveellisiä elämäntapoja.

Vastuu: Oppilaitokset

Suunnitellut toimenpiteet: Pitkät liikuntavälitunnit takaisin kouluihin. Edistetään terveellisten välipalojen tarjoamista aamu- ja iltapäivätoiminnassa.

Toteutuneet toimenpiteet:

- Alvari: Pitkä välitunti on käytössä 4krt/vko. Välipalaa tarjotaan kouluruokailusuositusten mukaisesti. Aihetta käsitellään myös kuhunkin ikäryhmään soveltaen ympäristöopin ainekokonaisuuksissa, viikkohetkissä ja luokkakeskusteluissa.
- Yläkoulu: Pitkät välitunnit 5krt/vko. Kiinnitetty huomiota oppilaiden koululounaan nauttimiseen ja energiajuomien kulutukseen.

Arviointimittarit: Kouluterveyskysely

7. Tehdään töitä ahdistuneisuuden vähentämiseksi.

Vastuu: Koulunuorisotyöntekijä

Suunnitellut toimenpiteet: Syksystä 2023 lähtien nuorisotyöntekijä yhteiskoulussa ja lukiossa.

Toteutuneet toimenpiteet: Koulunuorisotyötä on jatkettu.

Arviointimittarit: Kouluterveyskysely

8. Kehitetään Ohjaamon toimintaa.

Vastuu: Vapaa-aikasihteeri

Suunnitellut toimenpiteet: Kehitetään Ohjaamon verkostoja ja palveluita.

Toteutuneet toimenpiteet: Jatkettu vierailevien asiantuntijoiden tapaamisia (ammatinvalintapsykologi, uraohjaaja, nuottivalmentaja, te-toimiston asiantuntija), sekä jalkauduttu tapaamaan nuoria kouluille sekä Opinlakeusmessuille. Kokonaistavoitettavuus kasvoi vuodelle 2024. Järjestettiin myös koulutuksia.

Arviointimittarit: Jatkuva seuranta

2.1.4 Työikäisten hyvinvointi

1. Tuetaan työikäisten hyvinvointia ja työkykyä.

Vastuu: Nuoriso ja kulttuurisihteeri. Liikuntas sihteeri.

Suunnitellut toimenpiteet: Ylläpidetään ja parannetaan työikäisten kulttuurin harrastusmahdollisuuksia. Varmistetaan liikuntapaikkojen riittävyys, kunto ja esteettömyys, sekä kehitetään liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia.

Toteutuneet toimenpiteet: Järjestetty monenlaista toimintaa, yhteensä 27 erilaista tapahtumaa. Aikuisten kaunokirjallisuuden lukeminen on ollut kasvussa jo parin vuoden ajan. Työikäisille on myös suunnattu uudenlaisia liikuntaryhmiä, kuten aikuisten uimakoulu, spinning sekä crosstraining ryhmät.

Arviointimittarit: Kunnan omat kyselyt.

2. Tuetaan yrittäjien jaksamista

Vastuu: Elinkeinovastaava.

Suunnitellut toimenpiteet: Etsitään konkreettisia keinoja yrittäjien hyvinvoinnin tukemiseksi.

Toteutuneet toimenpiteet: Oltu mukana järjestämässä yrittäjien aamupalatilaisuuksia, sekä mukana toteuttamassa hankkeita jotka edistävät uusien teknologioiden hyödyntämistä

Arviointimittarit: Kunnan omat kyselyt.

2.1.5 Ikäihmisten hyvinvointi

1. Tuetaan ikäihmisten hyvinvointia.

Vastuu: Vapaa-aikatoimi.

Suunnitellut toimenpiteet: Kehitetään ja ylläpidetään ikäihmisille suunnattuja liikuntapalveluita ja -paikkoja. Kehitetään ja ylläpidetään ikäihmisille suunnattua kulttuuriharrastusten ja -tapahtumien tarjontaa.

Toteutuneet toimenpiteet: Ikäihmisille suunnatun liikuntaryhmän toiminta on jatkuvaa, 1krt/vko, osallistujia 15–25/krt. Yhteistyötä Ikätorin ja Eläkeliiton kanssa. Olotilan kautta järjestetään retki keväällä 2025. Ikäihmisille suunnattu Hyvinvointitapahtuma järjestettiin Leppälässä 21.22.2024, osallistujia noin 30hlö.

Arviointimittarit: Kunnan omat kyselyt, sekä toteutuneet toiminnot

2.2 Toimenpiteistä kertovat TEAviisarit

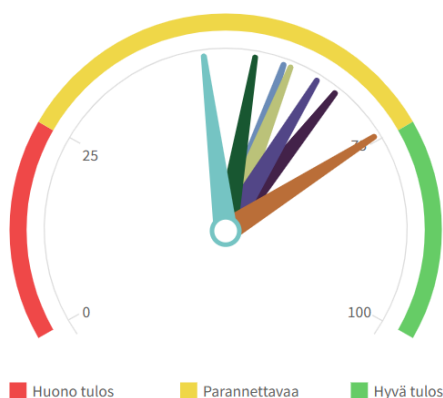
TEAviisarin tiedonkeruut toistuvat säännöllisen syklin mukaan seuraavasti parillisina vuosina: Kevät (huhti-kesäkuu): tietoja kerätään liikunnasta ja perusterveydenhuollosta. Tiedot päivitetään TEAviisariin syksyllä. Syksy (loka-joulukuu): tietoja kerätään lukioista ja ammatillisesta

perustutkintokoulutuksesta. Tiedot päivitetään TEAviisariin keväällä. Linkki sähköisesti täytettävään tiedonkeruulomakkeeseen lähetetään joko keväällä (maalis-/huhtikuussa) tai syksyllä (lokakuussa). (Teaviisari.fi, viitattu 1.4.2025.)

Edellisen hyvinvointiraportin jälkeen perusopetuksen Teaviisari on päivittynyt. Viimeksi tarkasteltiin vuoden 2021 viisaria, nyt tarkastelemme vuoden 2023. Tuloksen nousua on tapahtunut Sitoutumisen, johtamisen ja muiden ydintoimintojen osalta. Laskua on tapahtunut seuranta ja tarveanalyysi, voimavarat, yhteiset käytännöt ja osallisuuden viisareissa. Kokonaispisteet ovat nousseet kahdella pisteellä. Mitkään mittarit eivät ole saavuttaneet täysiä pisteitä, eli tekemistä vielä on.

Kouluruokailun nauttimiseen on Kuortaneella kiinnitetty huomiota ja se näkyy pisteiden nousuna (kuvio 2). Kuitenkin vuosina 2019 ja 2017 pisteet ovat olleet paremmat, joten mahdollisuuksia parantaa ja kehittyä on edelleen.

Perusopetus : Kuortane 2023

Perusopetus

- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Yhteiset käytännöt
- Osallisuus
- Muut ydintoiminnat

Aineisto päivitetty 25.02.2025

Pisteet	2023	2021	2019	2017	2015	2013	2011	2009
Perusopetus	60	62	62	61	55	51	66	55
Sitoutuminen	58	52	53	74	63	44	88	51
Johtaminen	74	69	54	56	47	69	73	52
Seuranta ja tarveanalyysi	66	76	75	71	68	67	65	72
Voimavarat	59	64	50	40	50	69	52	36
Yhteiset käytännöt	63	67	75	75	70	60	88	79
Osallisuus	54	61	63	45	48	35	31	41
Muut ydintoiminnat	47	42	62	65	36	11		

☐ Aluevertailu

Kuortane

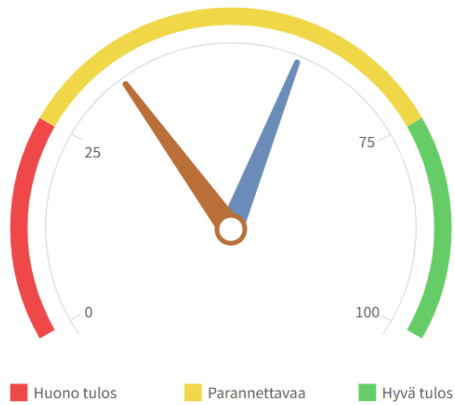
Koko maa

[+ Lisää alueita](#)

☒ Vuosivertailu

Kuvio 1: Perusopetuksen TEAviisari pisteet, vuosivertailu. (teaviisari.fi, viitattu 4.4.2025)

Muut ydintoiminnot : Kuortane 2023

Muut ydintoiminnot

- Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet
- Kouluruokailu

Aineisto päivitetty 25.02.2025

Pisteet	2023	2021	2019	2017	2015	2013	2011	2009
Muut ydintoiminnot	47	42	62	65	36	11		
Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet	59	68	77	74	36	11		
Kouluruokailu	35	15	48	56				

Kuvio 2: Muut ydintoiminnot TEAviisari, vuosivertailu. (teaviisari.fi, viitattu 4.4.2025)

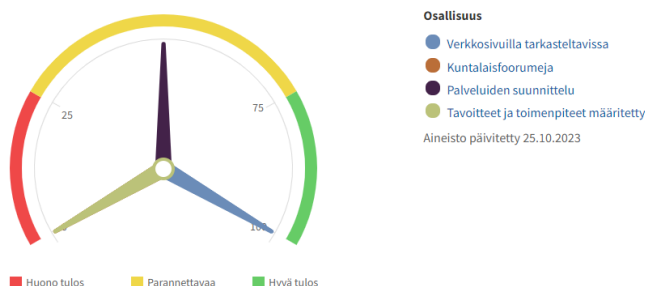
3 TOIMENPITEET VUODELLE 2025

TEAvisari on työväline kunnille ja kouluille. Tiedot kuvaavat terveydenedistämiseksi eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. TEAvisarit jaetaan seitsemään pääkategoriaan: kuntajohto, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, liikunta, perusterveydenhuolto ja kulttuuri. Jokaisen pääkategorian alla on 5–7 alakategoriaa ja niiden alla taas 2–8 tarkasti mitattavissa olevaa indikaattoria, joista jaetaan pisteitä 0–100 erilaisilla kriteereillä. (Teaviisari.fi, viitattu 4.4.2025.)

Kuntien palkitseminen vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on tärkeää, koska hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan ja hyvinvointialueen edellytys. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillitseminen vaatii, että hyvinvointia ja terveyttä edistetään laajalti ihmisten arkiympäristöissä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista. Yhteensä indikaattoreita on 21. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määrääjain, eivätkä ne tule olemaan aina samoja. Arvioitavia prosessi-indikaattoreita on 15 ja tulosindikaattoreita kuusi. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, viitattu 4.4.2025.)

Selkeimmät suuret kehittämisen kohteet TEAvisareiden pisteiden mukaan Kuortaneella olivat edelleen Kuntajohdon Osallisuuden – teemoissa. Esimerkiksi hallituksen tai valtuuston asettamaa lapsiparlamenttia ei ole ollut vuonna 2024, eikä lapsille ole järjestetty kyselytuntia. Koska HYTE-pisteisiin liittyvät prosessi-indikaattorit voivat vaihtua vuosittain, täytyy kunnassa pitää huoli niiden TEAvisari pisteiden noususta, joista on tullut huono tulos, vaikka ne eivät vaikuttaisi HYTE-pisteisiin juuri nyt. Näin suurta muutosta vuosien välillä HYTE-pisteissä ei pääse syntymään.

Osallisuus : Kuortane 2023

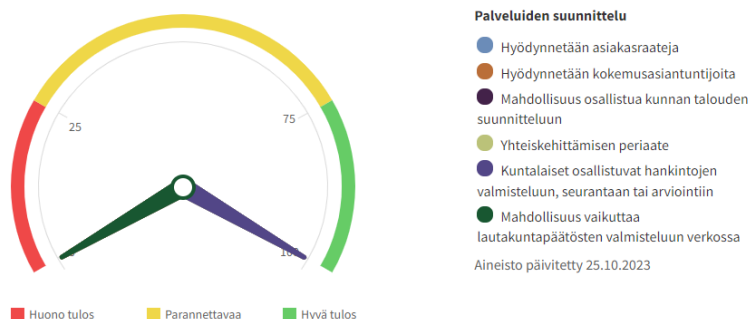
Pisteet	Kuortane	Koko maa
Osallisuus	38	77
Verkkosivuilla tarkasteltavissa	100	95
Kuntalaisfoorumia	0	59
Palveluiden suunnittelu	50	74
Tavoitteet ja toimenpiteet määritetty	0	82

Aluevertailu
 Kuortane
 Koko maa
 + Lisää alueita
 Vuosivertailu

Kuvio 3: Osallisuuden TEAvisari. (teaviisari.fi, viitattu 4.4.2025)

TEAvisareiden pisteet Palveluiden suunnittelun osalta eivät ole nousseet vuoden 2023 jälkeen, joten tehdyistä toimenpiteistä huolimatta pisteet ovat joidenkin indikaattoreiden osalta nollassa. Tehtyjen toimenpiteiden osalta pisteiden nousu tulee näkymään vasta seuraavassa hyvinvointiraportissa.

Palveluiden suunnittelu : Kuortane 2023

Pisteet	Kuortane		Koko maa	
	Kuortane		Koko maa	
Palveluiden suunnittelu	50		74	
Hyödynnetään asiakasraateja	0	Ei	97	Toteutuu hyvin
Hyödynnetään kokemusasiantuntijoita	0	Ei	77	Toteutuu hyvin
Mahdollisuus osallistua kunnan talouden suunnitteluun	100	Kyllä	87	Toteutuu hyvin
Yhteiskehittämisen periaate	100	Kyllä	94	Toteutuu hyvin
Kuntalaiset osallistuvat hankintojen valmisteluun, seurantaan tai arviointiin	100	Kyllä	32	Toteutuu vaihtelevasti
Mahdollisuus vaikuttaa lautakuntapäätösten valmisteluun verkossa	0	Ei	60	Toteutuu vaihtelevasti

Aluevertailu

Kuortane

Koko maa

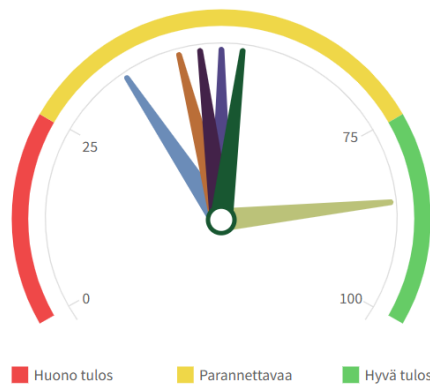
+ Lisää alueita

Vuosivertailu

Kuvio 4. Palveluiden suunnittelun TEAvisari ja sen osa-alueet. (teaviisari.fi, viitattu 4.4.2025)

Tuloksia vuodelta 2024 on tullut ainoastaan Liikunnan TEAvisariin ja vuoteen 2022 verrattuna kokonaispisteet ovat laskeneet (Kuvio 5). Huonoja tuloksia saattaa selittää Osallistavan budjetoinnin puuttuminen vuonna 2023, tiettyjen ohjelmien puutteellinen käsittely johtoryhmässä ja luottamushenkilöhallinnossa, indikaattoreiden lisääntyminen, sekä muuttuneet tulokinnat esimerkiksi Hyvinvointikertomuksen ja strategioiden osalta.

Liikunta : Kuortane 2024

Liikunta

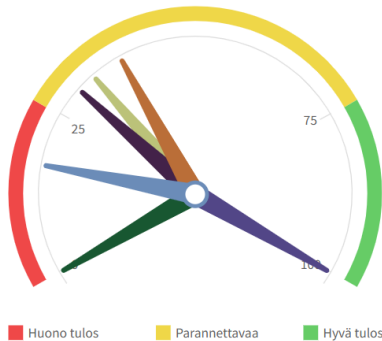
- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Osallisuus
- Muut ydintoiminnot

Aineisto päivitetty 25.02.2025

Pisteet	2024	2022	2020	2018	2016	2014	2012	2010
Liikunta	53	89	83	50	46	23	69	20
Sitoutuminen	36	100	88	16	11	0	42	22
Johtaminen	44	83	93	54	42	12	92	0
Seuranta ja tarveanalyysi	47	83	81	60	12	28	94	39
Voimavarat	85	92	88	71	79	72	70	57
Osallisuus	50	100	100	25	83	0	58	0
Muut ydintoiminnot	53	75	51	77	50	24	58	0

Kuvio 5. Liikunnan TEAviisari. (teaviisari.fi, viitattu 4.4.2025)

Sitoutuminen : Kuortane 2024

Sitoutuminen

- Ohjelmien käsittely luottamushenkilöhallinnossa
- Ohjelmien käsittely johtoryhmässä
- Liikunnan edistäminen strategioissa
- Hyvinvointikertomus
- Poikkihallinnollinen työryhmä
- Vastuutahot

Aineisto päivitetty 25.02.2025

Pisteet	2024	2022	2020	2018	2016	2014	2012	2010
Sitoutuminen	36	100	88	16	11	0	42	22
Ohjelmien käsittely luottamushenkilöhallinnossa	17	100	50	50	8	0	0	44
Ohjelmien käsittely johtoryhmässä	38	100	100	44	25	0	33	0
Liikunnan edistäminen strategioissa	30	100	75	0	20	0	75	50
Hyvinvointikertomus	33	100	100	0	0	0	100	0
Poikkihallinnollinen työryhmä	100	100	100	0	0	0	0	0
Vastuutahot	0							

Aluevertailu

Kuortane

Koko maa

+ Lisää alueita

● Vuosivertailu

Kuvio 6. Sitoutuminen liikunnan TEAviisarissa. (teaviisari.fi, viitattu 4.4.2025)

Tiettyjen ohjelmien käsittelyn puuttuminen luottamushenkilöhallinnossa sekä johtoryhmässä näkyy pisteiden laskuna. Käsittelyä vaativat ohjelmat muuttuvat vuosittain, joten nämä pisteet elävät suuresti kuten vuosivertailutaulukosta näkyy. Tähän täytyy kuitenkin kiinnittää huomiota, että tärkeät ohjelmat esitellään ja niistä keskustellaan useissa kokouksissa. Kunnan strategia ei ole suuresti päivittynyt vuosien 2022-2024 välillä, joten Liikunnan edistäminen strategioissa - indikaattorin pisteiden lasku voi johtua tulkinnan eroista tai TEAviisarin kysymysten asettelun muutoksesta. Uuden liikuntastrategiatyön alkaessa strategiassa tulee ottaa huomioon yhdenvertaisuuden edistäminen, lasten liikkumisen ja luontoliikunnan edistäminen, sekä ylikunnallisen yhteistyön kehittäminen. Näin TEAviisari pisteet saadaan nousuun ja ne pysyvät ylhäällä jatkossakin. Vuonna 2024 toteutettu Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen hanke tulee myös näkymään tämän indikaattorin pisteiden nousuna.

4 KÄSITTELY TOIMIELIMESSÄ

4.1 Raportin laatija

Raporttia laadittaessa on kerätty tietoa toteutuneista toimenpiteistä kaikilta kunnan toimialoilta, sekä päivitetty kuvia TEAviisareista niiden päivittyneiltä osin. Raportin on koostanut ja kirjoittanut liikuntasihteeri Liisa Reinola.

4.2 Raportin hyväksyminen toimielimessä

Raportti esiteltiin kunnanhallitukselle 12.05.2025.

LÄHTEET

Kuortaneen kunta. Kuortaneen kuntastrategia. Viitattu 01.04.2025. PowerPoint-esitys (kuortane.fi)

Teaviisari.fi. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 04.04.2025. Etusivu - TEAviisari - Terveiden edistämisen vertailutietojärjestelmä

Terveiden ja hyvinvoinninlaitos THL. HYTE-kerroin – Kannustin kunnille.

Hyvinvointijohtaminen kunnassa. Hyvinvointijohtaminen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen. Aiheet. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos - THL Viitattu 04.04.2025.